

Aluehallitus 15.6.2026

Vastauksen antaminen valtuutettu Rodriguezin sekä 31 muun aluehallitukselle osoittamaan kysymykseen koskien vammaisten itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta hyvinvointialueella (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Villgren Kati
Hokkanen Timo

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen:

Vastaus aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

Vammaissosiaalityön sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä tekee palvelutarpeen arvioinnin ja etsii asiakkaan tarpeisiin vastaavan palveluntuottajan esim. asumispalveluyksikön. Asiakkaan mielipide ja toiveet otetaan huomioon sekä palvelun turvallinen toteuttaminen. Jokaisen asiakkaan kohdalla tehdään yksilöllinen ratkaisu.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 4 §:n ja sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n mukaisesti asiakkaan toiveet ja mielipiteet on otettava huomioon palvelutarpeen arvioinnissa ja ne on myös kirjattava sosiaalihuollon asiakasasiakirjoihin.

Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) edellyttää, että asiakkaiden vammaispalvelujen päätökset uusitaan vastaamaan uutta lainsäädäntöä 31.12.2027 mennessä. Siirtymäaikana asiakkaita tavataan ja heidän palvelukokonaisuutensa arvioidaan uudelleen. Uusi lainsäädäntö korostaa vammaislainsäädännön viimesijaisuutta ja uudelleen arvioinnissa tulee ensin arvioida ensisijaisten palvelujen soveltuvuutta. Asiakkaiden tarpeet ovat voineet vuosien varrella vaihtua esim. hoitoa vaativat tuen tarpeet ovat lisääntyneet ja tällöin henkilökohtaisen avun määrä voi pienentyä, mutta tilalle tulla kotihoitoa. Toisissa tilanteissa asiakkaan tuen tarpeisiin voidaan vastata paremmin tukipalveluilla, joita ei ole ollut aiemmin saatavilla. Palvelujen tarpeeseen vastataan aina soveltuvimmalla palvelulla. Tärkeää on myös varmistaa hyvinvointialueella asiakkaiden

yhdenvertainen kohtelu. Kymmenen kunnan käytännöt on yhdistetty ja yhdenvertaista arviointia toteutetaan koko hyvinvointialueen asiakkaiden kohdalla.

1) Miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella varmistetaan vammaisen henkilön mahdollisuus elää omannäköistä elämää ja osallistua yhteisöön?

Vammaispalvelujen asiakkaiden oman näköinen elämä ja osallisuus arvioidaan palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakkaan osallisuutta voidaan tukea erilaisilla palveluilla.

2) Miten varmistetaan asiakkaan aito kuuleminen ja se, että hän ymmärtää päätöksen sekä mahdolliset vaihtoehdot?

Asiakkaan kuulemisessa voidaan hyödyntää eri asiantuntijoita ja erilaisia kommunikoinnin tukivälineitä kuten puheterapeutit ja kuvalliset kortit.

3) Miten varmistetaan riittävä henkilökohtainen apu, joka vastaa asiakkaan tosiasiallisia tarpeita?

Vammaissosiaalityön työntekijän tehtäviin kuuluu myöntää asiakkaan välttämättömään tarpeeseen riittävä palvelumäärä.

4) Miten varmistetaan lainmukaiset päätöksentekoprosessit?

Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja vastaa viranhaltijana palvelutarpeen arvioinnista ja tekee viranhaltijana arviointinsa perusteella palvelupäätöksen sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n mukaisessa aikataulussa.

5) Mikäli vammaisten täysimittaisten ihmisoikeuksien toteutumisessa on puutteita, miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue aikoo niihin puuttua?

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella toteutetaan omavalvontaa, mikä on myös jokaisen sosiaalihuollon ammattilaisen vastuulla. Omavalvonnan keinoin myös turvataan asiakkaiden saamaa palvelua.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen tiedoksi, ja

2. todeta aluehallitukselle osoitetun kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuutettu Rodriguez ja 31 muuta valtuutettua osoittivat aluevaltuuston kokouksessa 28.4.2026 § 33 aluehallitukselle kysymyksen koskien vammaisten itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta hyvinvointialueella.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat osoittaa aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Liitteet

- 1 Valtuutettu Rodriguezin sekä 31 muun aluehallitukselle osoittama kysymys koskien vammaisten itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta hyvinvointialueella

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

kysymyksen jättäjä, palvelualuejohtaja, palvelulinjajohtajat

Päätöshistoria

Aluehallitus 25.5.2026 § 106

§ 106

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen:

Vastaus aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

Vammaissosiaalityön sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä tekee palvelutarpeen arvioinnin ja etsii asiakkaan tarpeisiin vastaavan palveluntuottajan esim. asumispalveluyksikön. Asiakkaan mielipide ja toiveet otetaan huomioon sekä palvelun turvallinen toteuttaminen. Jokaisen asiakkaan kohdalla tehdään yksilöllinen ratkaisu.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 4 §:n ja sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n mukaisesti asiakkaan toiveet ja mielipiteet on otettava huomioon palvelutarpeen arvioinnissa ja ne on myös kirjattava sosiaalihuollon asiakasasiakirjoihin.

Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) edellyttää, että asiakkaiden vammaispalvelujen päätökset uusitaan vastaamaan uutta lainsäädäntöä 31.12.2027 mennessä. Siirtymäaikana asiakkaita tavataan ja heidän palvelukokonaisuutensa arvioidaan uudelleen. Uusi lainsäädäntö korostaa vammaislainsäädännön viimesijaisuutta ja uudelleen arvioinnissa tulee ensin arvioida ensisijaisten palvelujen soveltuvuutta. Asiakkaiden tarpeet ovat voineet vuosien varrella vaihtua esim. hoitoa vaativat tuen tarpeet ovat lisääntyneet ja tällöin henkilökohtaisen avun määrä voi pienentyä, mutta tilalle tulla kotihoitoa. Toisissa tilanteissa asiakkaan tuen tarpeisiin voidaan vastata paremmin tukipalveluilla, joita ei ole ollut aiemmin saatavilla. Palvelujen tarpeeseen vastataan aina soveltuvimmalla palvelulla. Tärkeää on myös varmistaa hyvinvointialueella asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu. Kymmenen kunnan käytännöt on yhdistetty ja yhdenvertaista arviointia toteutetaan koko hyvinvointialueen asiakkaiden kohdalla.

1) Miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella varmistetaan vammaisen henkilön mahdollisuus elää omannäköistä elämää ja osallistua yhteisöön?

Vammaispalvelujen asiakkaiden oman näköinen elämä ja osallisuus arvioidaan palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakkaan osallisuutta voidaan tukea erilaisilla palveluilla.

2) Miten varmistetaan asiakkaan aito kuuleminen ja se, että hän ymmärtää päätöksen sekä mahdolliset vaihtoehdot?

Asiakkaan kuulemisessa voidaan hyödyntää eri asiantuntijoita ja erilaisia kommunikoinnin tukivälineitä kuten puheterapeutit ja kuvalliset kortit.

3) Miten varmistetaan riittävä henkilökohtainen apu, joka vastaa asiakkaan tosiasiallisia tarpeita?

Vammaissosiaalityön työntekijän tehtäviin kuuluu myöntää asiakkaan välttämättömään tarpeeseen riittävä palvelumäärä.

4) Miten varmistetaan lainmukaiset päätöksentekoprosessit?

Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja vastaa viranhaltijana palvelutarpeen arvioinnista ja tekee viranhaltijana arviointinsa perusteella palvelupäätöksen sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n mukaisessa aikataulussa.

5) Mikäli vammaisten täysimittaisten ihmisoikeuksien toteutumisessa on puutteita, miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue aikoo niihin puuttua?

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella toteutetaan omavalvontaa, mikä on myös jokaisen sosiaalihuollon ammattilaisen vastuulla. Omavalvonnan keinoin myös turvataan asiakkaiden saamaa palvelua.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen tiedoksi, ja

2. todeta aluehallitukselle osoitetun kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana puheenjohtaja Laiho ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään asian jättämistä pöydälle.

Kun pyydettyjä puheenvuoroja ei enää ollut, puheenjohtaja tiedusteli kokoukselta, voidaanko ehdotus pöydälle panosta hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus jätti asian pöydälle.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Selostus

Valtuutettu Rodriguez ja 31 muuta valtuutettua osoittivat aluevaltuuston kokouksessa 28.4.2026 § 33 aluehallitukselle kysymyksen koskien vammaisten itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta hyvinvointialueella.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat osoittaa aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria